

[Rimstad.]

vedtagelse bliver ministeren på det nærmeste, hvad jeg ville kalde for byggegrundsdiktator her i landet, for ifølge lovforslaget har boligministeren med hensyn til byggegrunde følgende funktioner at varetage: han bestemmer for det første omfanget af de områder, for hvilke der skal udarbejdes byudviklingsplan. Han bestemmer for det andet suverænt over byudviklingsudvalgenes sammensætning, antallet af medlemmer, og hvem der skal være formand. For det tredje fastsætter han regler for udvalgenes arbejde — og for det fjerde noget særdeles vigtigt: ministeren, altså staten, betaler, hvad udvalgenes arbejde koster. At udvalgenes planer for det femte skal godkendes af ministeren, nævnes her for fuldstændighedens skyld, og endelig for det sjette: hvis nogen gør vrøvl over det arbejde, som udvalgene laver, bestemmer ministeren også, om der skal tages hensyn til vrøvlet. Efter dette vil jeg meget gerne stille det ene spørgsmål: hvor er det kommunale selvstyre henne i dette billede?

Det er helt og aldeles forsvundet til fordel for det ministerielle diktatur på dette område, et af de vigtigste områder inden for det kommunale selvstyre. I et område, der er hjertet og fremtiden i hver enkelt kommunes arbejde på lang sigt, er herefter kun boligministeren bestemmende. Kommunens egne folk er, hvad deres kommunes fremtid angår, henvist til at spise af ministerens hånd. Der er efter vort partis opfattelse ingen rimelighed i det. Vi vil anse det for rigtigt, at lovmæssige beføjelser til den højtærede boligminister gående ud på, at det afgørende ord med hensyn til koordineringen af samarbejdet kommunerne imellem ligger hos ministeren, altså en vis initiativtagning, men hånds- og halsret over et felt som dette vil vi ikke give ministeren, det vil smage for meget af diktatur.

Jeg ved ikke, om jeg i denne forbindelse må minde den højtærede boligminister om, at diktatur hos de gamle romere oprindelig var noget, der blev indført i nødsituationer. I denne forbindelse erkender jeg uden videre, at der f. eks. i dag med hensyn til bolignøden nok kunne være behov for noget ekstraordinært, måske for ekstraordinære beføjelser. Men romerne havde også i de

tidligste tider den regel, at diktatoren skulle forsvinde ud af billedet, når hans mission var forbi, hvad enten den var lykkedes eller ej. Jeg ved ikke, om det er den silkesnor, der ligger i disse gamle romerske betragtninger, som den højtærede boligminister trakter efter, men os forekommer det i hvert fald ejendommeligt, at en minister, der har haft så dårlige resultater at opvise på et område, det vigtigste af alle, boligområdet, stræber efter så store beføjelser på et andet område som dem, der her er tale om.

Heller ikke de detailbestemmelser, der ligger i lovforslagets slutbestemmelser fra § 6 og opefter, har vi ret meget tilovers for. Der er også i dem tillagt ministeren for store beføjelser og i det hele taget tillagt det offentlige for store rettigheder til indgriben i den enkeltes forhold.

Vi kan ikke stemme for dette lovforslag.

Det kan vi heller ikke for forslaget om ændring i lov om byplaner, som ledsager det første lovforslag. De to ændringer, der her er tale om, er begge med en så socialiserende hensigt, at vi straks melder fra.

Efter de foreslåede ændringer skal det offentlige have muligheder for i høj grad at bestemme anvendelsen af og derfor prisen på en værdi, hvortil ejendomsretten indehaves af en af landets borgere. Den pågældende, som ved erhvervelsen har troet sig beskyttet af grundlovens ejendomsparagraf, vil efter vedtagelsen af dette lovforslag erfare noget andet. Han vil med rette kunne pege på, at ingen grundlovsændring har fundet sted, men at folketinget gennem sit lovgivningsarbejde har udhulet grundlovens bestemmelse om ejendomsretten under påberåbelse af den ventil i ejendomsparagraffen, der drejer sig om almenvellet, og hvis mening hele tiden har været en hel anden end den at dække tilfælde, hvor staten på borgernes bekostning optræder som grundspekulant. Heller ikke dette lovforslag vil vi derfor stemme for.

Det tredje i serien er lovforslaget om regionplanlægning. Også dette lovforslag er karakteriseret ved, at der igennem det tillægges den højtærede boligminister alle de beføjelser, der kan hentes ud af boligplanlægningens nuværende stade. Til gengæld betaler staten alle udgifter ved arbej-